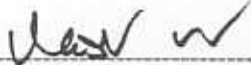
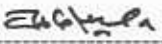
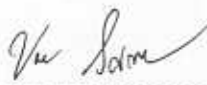

ชื่อวิทยานิพนธ์   การศึกษาความจำเป็นในการฝึกอบรมด้านวิชาการของผู้เลี้ยงไหม
พันธุ์ไทยลูกผสม ในจังหวัดขอนแก่น

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์   นางสาวปาริชาติ มหิตานุกาพ
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ ประครองศรี)

กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฉลอง บุญธรรมเจริญ)

กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยชาญ วงศ์สำมัญ)

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบถึงความจำเป็นในการฝึกอบรมด้านวิชาการของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์ไทยลูกผสม ในจังหวัดขอนแก่น ในปี 2539 โดยมีกลุ่มตัวอย่างผู้เลี้ยงไหมจำนวน 124 ราย และได้รับการคัดเลือกด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และมีแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (SPSS/PC+) ในการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ ค่า F-test เป็นวิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมพันธุ์ไทยลูกผสมส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุเฉลี่ย 46 ปี แต่งงานแล้ว จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน ทำนาและทำไร่เป็นอาชีพหลัก ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเป็นอาชีพรอง และมีรายได้เงินสดในภาคเกษตรต่อปีเฉลี่ย 29,702 บาท และ 9,017 บาท จากการเลี้ยงไหม

เกษตรกรมีขนาดเนื้อที่ปลูกหม่อน เฉลี่ย 2 ไร่ และปลูกหม่อนพันธุ์สงเสริม มีประสบการณ์ในการเลี้ยงไหม เฉลี่ย 29 ปี และเคยเลี้ยงไหมพันธุ์ไทยลูกผสมเฉลี่ย 3 ปี มีแรงงานในการเลี้ยงไหมเฉลี่ย 2 คน โดยสร้างห้องเลี้ยงไหมแบบมาตรฐาน เลี้ยงต่อรุ่นเฉลี่ย 1 แผ่นใช้กระดังเฉลี่ย 28 กระดังต่อแผ่น ทำการเลี้ยงไหมเฉลี่ย 6 รุ่นต่อปี ผลผลิตรวมเส้นไหมที่ได้ต่อปีเฉลี่ย 21 กิโลกรัม โรคไหมที่มักพบ คือ โรคแกรสเซอร์ (เต๋อ) และปัญหาอุปสรรคในการเลี้ยงไหมพันธุ์ไทยลูกผสมของ

เกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในระดับน้อย ในเรื่อง โรคแมลงทำลายต้นหม่อน ความแห้งแล้ง ขาดแคลนเงินทุนสร้างห้องเลี้ยงไหม โรคแมลงทำลายไหม และอันตรายจากการใช้สารเคมี

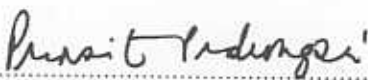
เรื่องความจำเป็นในการฝึกอบรมด้านวิชาการ พบว่า ผู้เลี้ยงไหมพันธุ์ไทยลูกผสม มีความคิดเห็นว่า มีความจำเป็นในระดับมาก ได้แก่ เรื่องโรคหม่อน โดยเฉพาะโรครากเน่า และในเรื่องโรคไหม โดยเฉพาะโรคแกรสเซอร์ (เตื่อ) และมีความจำเป็นในระดับน้อย เรื่อง ลักษณะพันธุ์หม่อนที่ดี ลักษณะของพันธุ์หม่อน วิธีการติดตามหม่อน อุปกรณ์ในการเลี้ยงไหม วิธีการเลี้ยงไหม และการเก็บรังไหมออกจากจ่อ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา 1) ควรจัดหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาการให้กับผู้เลี้ยงไหมเพิ่มขึ้นอย่างเร่งด่วนในเรื่อง โรคหม่อน การติดตามหม่อน และโรคไหม ในเนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรม 2) ควรจัดหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาการให้กับผู้เลี้ยงไหมเพิ่มเติมในเรื่อง ลักษณะพันธุ์หม่อนที่ดี ลักษณะของพันธุ์หม่อน ชื่อพันธุ์ไหม อุปกรณ์ในการเลี้ยงไหม พื้นที่ในการเลี้ยงไหม และการเก็บรังไหมออกจากจ่อ ในเนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรม

THESIS TITLE : A STUDY ON TECHNICAL TRAINING NEEDS OF THAI HYBRID
SILKWORM REARERS IN CHANGWAT KHON KAEN .

AUTHOR : MISS PARICHART MAHITTANUPAB

THESIS ADVISORY COMMITTEE :

.....Chairman
(Associate Professor Dr.Prasit Prakongsri)

.....Member
(Assistant Professor Chalongsak Bunthamcharoen)

.....Member
(Assistant Professor Dr.Chaicharn Wongsamun)

ABSTRACT

The aim of this study was to assess the technical training needs of Khon Kaen Thai hybrid silkworm rearers in 1996. One hundred and twenty-four respondents were selected by multi-stage random sampling. Interview schedules were employed as the device for collecting data which were analyzed by SPSS/PC⁺ computer program. Frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, and F-test were used as statistical methods of analysis.

The results of finding were revealed that the most of Thai hybrid silkworm rearers were female with the average age of 46 years, married and had obtained primary school grade 4. The average of family members was 5 persons. Rice and field crop growing were their major occupation and sericulture was minor. The average annual income was 29,702 Baht and 9,018 Baht was from sericulture.

The average growing area of mulberry was 2 rai and farmers planted recommended varieties. The average of farmer's experience in silkworm rearing was about 29 years and 3 years for Thai hybrid silkworm rearing. The average number of

family labours for silkworm rearing was about 2 persons. The rearing house was constructed in standard style. They reared silkworm 1 sheet/crop and used 28 trays/sheet. The average of silkworm rearing per year was 6 crops, an average silk product was approximately 21 kg/year. They often faced grasserie diseases and some rearing problems such as mulberry pests, drought, investment capital, silkworm pests and danger from chemical application.

Technical training needed of rearers found that at high level were mulberry diseases, especially root rot and silkworm diseases in paticular grasserie and at low level were good characteristics of high yield variety of mulberry and silkworm, budding propagation of mulberry, materials of silkworm rearing, silkworm rearing and cocoon harvesting methods.

Recommendations arisen from the study are as follows: 1) The technical training course for silkworm rearers should be provided urgently such as mulberry diseases, budding propagation of mulberry and silkworm diseases and 2) The additional technical training course for silkworm rearers should be established such as characteristics of high yield variety of mulberry and silkworm, materials of silkworm rearing, silkworm rearing and cocoon harvesting methods.